

بسمه تعالی

تبیین مسئولیت های حاکمیت اسلامی در قبال مسأله «آموزش عمومی» در بستر شبکه های اجتماعی از منظر فقه سیاسی

بیان مسأله:

قابلیت های مهم فضای مجازی، شبکه های اجتماعی و خصوصاً شبکه های مجازی آموزشی در گسترش و تسریع روند آموزش عمومی در کنار چالش های موجود در این سنخ کاربری از این شبکه ها، باعث شده است تا مقوله آموزش در بستر شبکه های اجتماعی و مدیریت آن، به یکی از مسائل پر چالش برای دولت ها تبدیل شود. این چالش ها در مقاطع زمانی مختلف (مانند دوران فراگیری ویروس کرونا) که ممکن است مسأله آموزش حضوری با اختلال روبرو می شود، پر رنگ تر می شوند.

در چنین شرایطی، مدیریت، کنترل و برقراری تناسب بین فواید و معایب این مسأله، در دستور کار دولت ها قرار می گیرد. فوایدی همچون:

- تسهیل و تسریع در فرآیند آموزش
- تحقق آموزش فرا زمانی و فرا مکانی
- دسترسی به حجم اطلاعات زیاد
- چند وجهی سازی آموزش (صدا، تصویر، متن و فیلم)
- و ...

و نیز معایبی همچون:

- یادگیری سطحی
- کاهش تعامل رو در رو
- کاهش ارتباطات کلامی با آموزگار
- تنش های خانوادگی
- و ...

همچنین نوع ویژگی های ذاتی شبکه های اجتماعی و شبکه های مجازی آموزشی که فضای کاربست دوگانه این شبکه ها را در برخی موضوعات، فراهم می کند نیز ضرورت مدیریت صحیح و حساب شده مقوله آموزش در بستر شبکه های اجتماعی را دو چندان کرده است. برای مثال: طبق اصل ۳۰ قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران، گسترش آموزش عمومی و ایجاد عدالت آموزشی از وظایف دولت قلمداد شده است. در این بین، شبکه های اجتماعی و شبکه های آموزش مجازی همانطور که می توانند به گسترش عدالت آموزشی کمک کنند، می توانند در فاصله گذاری اجتماعی در مقوله آموزش هم تأثیر گذار باشند که مدیریت این چالش خود نیازمند ورود دولت و سیاستگذاری حاکمیتی است.

تبیین مسئولیت ها و سیاست های حاکمیت اسلامی در قبال مقوله آموزش عمومی در شبکه های اجتماعی و شبکه های آموزش مجازی نیازمند ارائه پاسخ های دقیق به مسائل فقهی این مقوله از منظر فقه سیاسی است. در پژوهش پیش رو، بخش قابل توجهی از این مسائل احصاء شده است.

سؤال اصلی:

- دیدگاه فقه سیاسی در خصوص مسئولیت حاکمیت اسلامی در قبال مسأله آموزش عمومی چیست؟

سؤالات فرعی:

۱. تبیین مسائل حکومت اسلامی و حق آموزش عمومی شهروندان در بستر شبکه های اجتماعی از

منظر فقه سیاسی

- تبیین اصل حکومتی بودن گسترش آموزش عمومی در بستر شبکه های اجتماعی
- تبیین ضرورت تأمین حق آموزش عمومی در بستر شبکه های اجتماعی توسط حکومت اسلامی
 - تبیین ضرورت تأمین حق آموزش عمومی در بستر شبکه های اجتماعی توسط حکومت اسلامی به منظور تأمین حق رشد و تربیت اجتماعی
 - تبیین ضرورت تأمین حق آموزش عمومی در بستر شبکه های اجتماعی توسط حکومت اسلامی به منظور آشنایی مردم با حقوق و تکالیف شرعی و اجتماعی
 - تبیین ضرورت تأمین حق آموزش عمومی در بستر شبکه های اجتماعی توسط حکومت اسلامی به منظور ترویج فرهنگ و عقاید اسلامی
 - تبیین ضرورت تأمین حق آموزش عمومی در بستر شبکه های اجتماعی توسط حکومت اسلامی به منظور فراگیری علوم واجب عینی و کفایی
 - تبیین ضرورت تأمین حق آموزش عمومی در بستر شبکه های اجتماعی توسط حکومت اسلامی به منظور فراگیری علوم تخصصی مورد نیاز اقتصاد و پیشرفت جامعه (واجبات نظامیه)
 - تبیین ضرورت تأمین حق آموزش عمومی در بستر شبکه های اجتماعی توسط حکومت اسلامی به منظور حفظ هویت فردی، ملی و مذهبی کاربران
- تبیین سیاست های نظام اسلامی در خصوص ترویج اهداف نظام اسلامی بوسیله آموزش در بستر شبکه های اجتماعی
 - تبیین سیاست های نظام اسلامی در خصوص ترویج آگاهی عمومی از حقوق و تکالیف شرعی و اجتماعی شهروندان بوسیله آموزش عمومی در بستر شبکه های اجتماعی
 - تبیین سیاست های نظام اسلامی در خصوص ترویج فرهنگ و عقاید اسلامی بوسیله آموزش عمومی در بستر شبکه های اجتماعی
 - تبیین سیاست های نظام اسلامی در خصوص ترویج واجبات عینی و کفائیه بوسیله آموزش عمومی در بستر شبکه های اجتماعی
 - تبیین سیاست های نظام اسلامی در خصوص ترویج واجبات نظامیه بوسیله آموزش عمومی در بستر شبکه های اجتماعی
 - تبیین سیاست های نظام اسلامی در خصوص ترویج عناصر هویت ملی و مذهبی بوسیله آموزش عمومی در بستر شبکه های اجتماعی
- تبیین سیاست های حکومت اسلامی در قبال چالش های آموزش عمومی در بستر شبکه های اجتماعی
 - سیاست های حکومت اسلامی در قبال چالش آموزش عمومی غیر رسمی در کاربری از شبکه های اجتماعی
 - سیاست های حکومت اسلامی در قبال چالش آموزش محتوای ضالّه و ضد دین در کاربری از شبکه های اجتماعی
 - سیاست های حکومت اسلامی در قبال چالش آموزش مسائل جنسی در کاربری از شبکه های اجتماعی
 - سیاست های حکومت اسلامی در قبال چالش آموزش جرم و گناه در کاربری از شبکه های اجتماعی

▪ سیاست های حکومت اسلامی در قبال چالش آموزش خشونت در کاربری از شبکه های اجتماعی

۲. تبیین مسئولیت حکومت اسلامی در قبال تأمین و گسترش عدالت آموزشی در کاربری آموزشی از

شبکه های اجتماعی از منظر فقه سیاسی

- تبیین ضرورت تأمین و گسترش عدالت آموزشی در شبکه های اجتماعی توسط حاکمیت اسلامی
 - تبیین ضرورت تأمین و گسترش عدالت آموزشی در شبکه های اجتماعی توسط حاکمیت اسلامی از منظر قانون اساسی (اصل ۳۰)
 - تبیین ضرورت تأمین و گسترش عدالت آموزشی در شبکه های اجتماعی توسط حاکمیت اسلامی از منظر آیات، روایات و نظریه عدالت اسلامی
- تبیین سیاست های حکومت اسلامی در تأمین و گسترش عدالت آموزشی در شبکه های اجتماعی
- تبیین اصل مسئولیت و سیاست های حکومت اسلامی در استفاده از ظرفیت شبکه های اجتماعی برای گسترش عدالت آموزشی

۳. تبیین مسئولیت حکومت اسلامی در قبال گسترش آموزش عمومی سواد رسانه ای در کاربری از شبکه

های اجتماعی از منظر فقه سیاسی

- تبیین اصل از شؤن حکومتی بودن گسترش آموزش عمومی سواد رسانه ای در کاربری از شبکه های اجتماعی
- تبیین وجوه ضرورت گسترش آموزش عمومی سواد رسانه ای در کاربری از شبکه های اجتماعی توسط حاکمیت اسلامی
 - ضرورت گسترش آموزش عمومی سواد رسانه ای در کاربری از شبکه های اجتماعی توسط حاکمیت اسلامی از باب مفاد قواعد فقهی (قاعده لا ضرر، قاعده نفی سبیل، قاعده نفی ضرر محتمل)
 - ضرورت گسترش آموزش عمومی سواد رسانه ای در کاربری از شبکه های اجتماعی توسط حاکمیت اسلامی از باب لزوم حفظ هویت شخصی، ملی و مذهبی کاربران
 - ضرورت گسترش آموزش عمومی سواد رسانه ای در کاربری از شبکه های اجتماعی توسط حاکمیت اسلامی از باب لزوم حفظ حقوق و اطلاعات کاربران
 - ضرورت گسترش آموزش عمومی سواد رسانه ای در کاربری از شبکه های اجتماعی توسط حاکمیت اسلامی از باب لزوم حفظ امنیت اخلاقی و روانی کاربران
 - ضرورت گسترش آموزش عمومی سواد رسانه ای در کاربری از شبکه های اجتماعی توسط حاکمیت اسلامی از باب لزوم حفظ امنیت عمومی و اجتماعی
 - ضرورت گسترش آموزش عمومی سواد رسانه ای در کاربری از شبکه های اجتماعی توسط حاکمیت اسلامی از باب لزوم حفظ حریم خانواده ها
- تبیین سیاست های حکومت اسلامی در تأمین و گسترش آموزش عمومی سواد رسانه ای در کاربری از شبکه های اجتماعی

۴. تبیین مسئولیت حکومت اسلامی در قبال تأمین حق آموزش زنان در شبکه های اجتماعی از منظر

فقه سیاسی

- تبیین اصل جنسیت پذیری یا جنسیت ناپذیری مقوله آموزش در شبکه های اجتماعی

- تبیین اصل محدودیت پذیری یا محدودیت ناپذیری مقوله آموزش در شبکه های اجتماعی
- تبیین ضرورت تأمین حق آموزش زنان در شبکه های اجتماعی توسط نظام اسلامی
 - تبیین ضرورت تأمین حق آموزش زنان در شبکه های اجتماعی توسط نظام اسلامی از منظر آیات، روایات و نظریه عدالت اسلامی
 - تبیین ضرورت تأمین حق آموزش زنان در شبکه های اجتماعی توسط نظام اسلامی از منظر قانون اساسی و منشور حقوق زنان در جمهوری اسلامی ایران
 - تبیین ضرورت تأمین حق آموزش زنان در شبکه های اجتماعی توسط نظام اسلامی از باب ضرورت آشنایی زنان با حقوق و مسئولیت های فردی، خانوادگی و اجتماعی
- چالش محدوده دخالت دولت در تأمین حق آموزش زنان در شبکه های اجتماعی و محدوده نفوذ قوامیت مرد و شرط اذن شوهر در کاربری آموزشی زنان از شبکه های اجتماعی